Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай. обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ (...), ШОАТТА, 8 МАЙ, 1971 шо. Мах 2 кап. Газета арадуьйлу 1923 шера дениз

БІАРЧЧАЧА ШЕРА ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРГДА

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН ЛЕЛАЕЧА МЕХКДАЬТТЕН ГАЗИ ДОАХАЧА «СТАРОГРОЗНЕФТЬ» УПРАВЛЕНЕ КОЛЛЕКТИВО НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ПРОМЫШЛЕННОСТА, ГІИШЛОШЪЯРА, ТРАНСПОРТА, ЮРТА ВОАХАМА БЕРРИГАЧА БОЛХЛОШКА ДАЬ

К Х А Й К А Р А Л

Старопромысловски района мехкдаьтта промышленноста болхлоша, инженераша, техникаша, гІулакхерча наха хадал хьалха кхоачашдаьнд бархІлагІа пятилетка, планал совгІа ихе тІа а мо миллион тонн совгІа «Іазржа доашув» даьккхад. Толамаш дахарах «Старогрознефть» промысловикашта Октябрьски революце орден еннай. Советски Союза орденаши медалаши еннай шоттц производство хьалха латтарий болхлоша группане а. Лаккха мах баро керда ишаьтв хьинара чудессадьыд тхона. дукхабеза Дай-мохк дІахо тоабар дукха къахьегаме керда толамаш дахара тІаьхен тІа.

«Старогрознефть» инженерно-диспетчерски службай цехийн къахьегамхоша, берригача советски наха а санна, чІоагІа къобалъяьнна дигал гІондальниев тІанйдар хІанзарча этапе коммунизм хьалъяра хьалда дехкарш хьалхашка оттаьдьча КПСС XXIV-ча съезда исторически решенеш.

Оаха дика кхетаду, шёлагІча пятилетка хаданеш толкие кхоачаньелта хІара советски саго, хІаре болхлочо, специалисто хьинар ца кходен къахьегарах тийша доага. Республике къахкагІа йоача мехкдаьтта района мехкдаьттахоша шоай берригa творчески хьинар тІадерзайнба къахьегаме оасарле дІахо лакхъера, технически прогресс сихъяра, продукце дикал тоаяра, производства эффективности культуран лакхъяра, 1971 шера план тІехкхоачашъяра.

Юкхьанца кхиз дика хІайоладай керара пятилетка. Съезда сийна тІа-тІяа хиина социалистически дехкараши бь бетта плани реализовании продукце боарама хадал хьалха кхоачашъяьд. Планал совгІа 14,2 эзар тонн мехкдаьтта кхаьчад мехкага. КерагІдаьнна толамаш хІачІоагІ а даш, КПСС XXIV съезда Директиваш синагІа кхоачашъяра тІулакха юкъе доагІаш дола дакъе дика безам а болаш, 1971 шу хьалареча къахьегама шу да аьиц хьакхайкадаьча торад Москва къахьегамхой патриотически почин хьал а лоацаш, тхоай резерваши тереанаш лерхІа а хьархІа, наха тхоашта керда дехкагІдола социалистически дехкараш тІеиш:

1971 шера — шёлагІча пятилетка хьалхарча шера план хенал хьалха кхоачашье. ДІадахача шерацa нийсдича мехкдаьтта 1570 эзар тонн дукхагІа доаккхилга Іалашде. Шера плана совгІа 46 эзар тонн мехкдаьтта а (къалзагІа йоаккхаргья аьнна дош деина хиннача 20 эзар тоннан меттел) 18 миллион кубометр газа а ишкаш;

ДІадахача шера боарамца нийсйича къахьегама оасарле 17,4 процент лакхъе. ДукхагІа йоаккхаш йола урига продукци къахьегама оасарле лакхъяра чотах яйка;

мехкдаьтта хашлерга дІабеда мал доккъараш продукцина реализаци яра пачахьалкхан план тІехкхоачашъяраш четад планал совгІа 300 эзар сома пайда бе;

тІоана чу давлени доаттача дукха Старогрозненски мехкдаьтта доахача моттиганашка мела тІерча тІоане чу дешаш бийсанаш чудоккхаччи хин боарам шу чеккдалалехье шоаза дукхагІа лакхбе;

рационализаторски предложенеш производства ишъюкъяра четал 80 эзар сома кІезигагІа доацаш ахча хаддаш;

ГОСТ-о оттадаьчуа кІезигагІа хийн тухи доалаш доле мехкдаьтта ца чакхдоахача заводашка дІателга Іалашде:

Укх шера шолагІча квартале наха чубаха 70 квартири цІа эксплуатаце дІаяла. ЧуІеча цІенойтен культурно-бытовой объекташтен капитальни ремонт яра балхий объем совхкарчуа 20 эзар сома дукхагІа яхоштыд. Іаьржача бодха йестеача мехкдаьттахоша салоІеш белана реконструкци е;

оаха шефство лелаеча совхоза чІоагІа новкъостал де.

ДоккхагІдола социалистически дехкараш тІелаца, оаха республикера берригa бурувлеттараш, промысловикаш, мехкдаьтта химикаш, промышленноста; гІишлошъяра, транспорта, юрта воахама болхлой тІахьех сийлахьча москвичий ленинградхий хьакхамагІа КПСС XXIV съезда хьалхашка оттадаь дехкараш толаме кхоачашдар дукха, шёлагІча пятилетка хьалхарча шера план хенал хьалха кхоачашъяр дукха алм а шерагІа социалистически яхь йоаржаяра.

1976 шера доаккхаш дола мехкдаьтта республика бІарчча хьанйцача 25 миллион тоннага дІакхоачадара бурув дєтташ синагІа яха еза кІоарган тІехкІоаргеа скважинаш; дикагІа а кхетамца а эксплуатаци е еза болх бен йолча скважиний фонда. ДукхагІа хьое еза мехкдаьтташимически продукташ; чуІе цІеноше промышлении объекташа синагІа хьалъе, хье ца долийташ мукъаш дІа-юха ваахьа. лакха хьувагьан кхебе а общественни хьайбой бовлаш дегІабоалабе а. Воай берригa низаш, знанеш, опыт дІадугьа вай къахьегама оасарле. общественни производства эффективность тІа-тІа дукхагІа лакхъяхара, чура резерваш хьагучакхара а царех дас санно пайда эзара а, арахецача продукцита дІабода мал лекбаран кун дикал тоаяран, материальни средстваши кхоара.

БІарчача 1971 шерах хьинарета, берхатеча къахьегама шу дерча вай! Из девиз а болаш халкъа боахама молагІча участке болх бе беза вай республикерча хІара къахьегамхочо. Шера план хенал хьалха кхоачашъелта Іалашдергда вай! Къахьегама кердача котолешшашка гІадьмаргьа вай дукхеза Даьхе!

КХАЙКАРАЛ ДИНЦА А ДИНЦА, МАССАВА РАЬЗА А ВОЛАШ ТІАИНЦАД ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН ЛЕЛАЕЧА МЕХКДАЬТТЕН ГАЗИ ДОАХАЧА «СТАРОГРОЗНЕФТЬ» УПРАВЛЕНЕ ИНЖЕНЕРНО - ДИСПЕТЧЕРСКИ СЛУЖБАЙН ЦЕХИЙН БОЛХЛОЙ СОБРАНЕШКА.

ТАХАН «ИНГУШСКИЙ» СОВХОЗЕ

ФОТОРЕПОРТАЖ

БІаьстен тІа культураш агротехнически лоацашлев хиле хІа а йийна, хІаьэ гилуаргаша хьажкІаши дІаюьш ба «Ингушский» совхоза механизатораш. Къьестта хила ду уж болхаш Гандалоев Маьхьмада кулгалдеча № 4 йолча бригаде. Гилуаргаши хьажкІаши дІаюьча хьинаре къахьег бригада механизаторашта Евлоев Маьхьмада, Мержоев Анаса, Болов Исраила, Мелов Азматгире. Укх шера нтара хьалха араьхай цар кхаш-ш гилуаргаши хьажкІаши дІаюш Румынера еча СПГ-6 маркаx йо-

ле керда сеялкаш. Норме 14 гектар йолча, 30—40 гектар гилуаргаши хьажкІаши дІаюь цар.

Укх шера 1100 гектара тІа дІае езаш яр цу бригаде бІаьстан культураш.

— Кхоана - ломма хІаьнагІа дІое езаш хиила гилуаргаши хьажкІаши дІайийна бояргба тха

бригада механизатораш, — йоаъ, — Гандалоев Маьхьмад.

СУРТА ТІА: йиълагІча бригада бригадира М. Гандалоеви механизатор М. Евлоеви дІаюьча хьажкІашка хьежаш боаха.

ШолагІча сурта тІа: Чахкиева Марема (юкъе латтар) кулгалдеча бахьадарахь кхоачеча звено коллектив. Укх шера 60 гектара тІа кобуни помидораши ядёе езаш я из. ХІанала 15 гектара тІа дІайийнай звено уж культураш.

С. ХАКИЕВ, автора сурташ.

КПСС ОБКОМЕ

Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» мехкдаьттен гази йоаккхача управлене коллективо Москверча къахьегамхой инициатива хьал а доацаш КПСС XXIV-ча съезда решенеш толамца кхоачашъяра тахан газета тІа низатека лакхара социалистически дехкараш тІайщад. Уж дехкараш тІе а эцаш, Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» НГДУ болхлоша, инженераша, техникаша, гІулакхерча наха тІахьех Нохч - ГІалгІайчен промышленни предприятей, транспорта, гІишлошъеча организацей, колхозий совхозий къахьегамхой коллективаш КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра шерра социалистически яхье йоржара.

КПСС обкома бюрос могадьд Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» мехкдаьттан газ йоаккхача управлене коллективо дІайолаь «БІарчча шера ударно къахьега» яхача дезаза йола доархІаме инициатива, дІаьла из тІадожадьд КПСС горкомашта, райкомашта, юкъарча партийни организацешта, профсоюзий обкомашта, ВЛКСМ областной, городей, районий комитеташта Октябрьски революце орден лелаеча «Старогрознефть» НГДУ коллективо дІалоязаь патриотически гІулакх хьалъаца, цунна дуьладена шерра хлетамеи организаторски болх бе. дегІаухa къахьегамхой творчески активность пятилетка хьалхарча шера плани тІайіла социалистически дехкараши кхоачашдара тІаерзае. КПСС XXIV-ча съезда решенеш толамца кхоачашъяра доаттабеча къовсаме керда толамаш доахилга Іалашде. 9-ча пятилетка хьалхарча шера лакха производствени толамаш дахара яхье тохача, хьалда дола социалистически дехкараш тІа а шина къахьегача цехий, участкий, бригадий - коллективашта берригача яхье базьхарашта 9-ча пятилетка хьалхарча шера лакха толамаш дацар, тІадерзадь доле прадам болхаш доле дехкараш оттаде. новкъостал дола дІаре къахьегамхоча шу патриотически болама юкъе дагла лакхъе лоацаргболаш.

Республика министерствай, арзлыжадане предприятий, транспорта, гІишлошъеча организацей, колхозий совхозий кулгалхой дехкарш ба яхье базьхарий беррига нзаш производства экономически эффективность лакхъяра, чура резерваши баги пайда эцара, Іилманан техникан кердагІдаьнарши производства хьеколга сихдара, дІахо къахьегама оасарле соцъяккхара арахецача продукце дикал лакхъяра, цуна дІабеда мах лохбара, хенал хьалха производствени мощностеш болх бе йолалийтара, юртбоаш на культурай хьункьам, хьайбай продуктивность лакхъяра, халкъа боахама берригa доаргьош дІахо дегІаоаладере йоле мероприятеш толамца чакхъяхара тІаберзабе, социалистически яхье баьаарше тІашйца социалистически дехкараш толамца кхоачашдайтаре мел эша хьалаш ГалашІолда.

Газетий редакцешта, телевиденеи радиовещанеи республикански Комитета тІадожадаьд КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра йоржача социалистически яхье хойла толамаш шерра дІадоззайта, хьалха латтача коллективаши предприятейи, производства новаторий, коммунистически къахьегама ударникий опыт дІайовзийта а.

ЦХЬА БАРТ БОЛАШ

Культура ЦІагІа хоржамашта хьалхарча собране гулбелар «Гойтинский» совхоза болхлойи специалисташи. Собрани хьайкийлар совхоза партбюро секретара С.-Э. С. Токаева.

Къамаьл де дош лу «Гойтинский» совхоза директора Социалистически Къахьегама Турпала А. Д. Катермановна. Цо № 881 йолча Урус - Мартана хоржамий округе гІолла РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидаталла оттаве моглу Советски Союзе Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областной комитета шолагІа секретарь, КПСС XXIV съезда делегат Вазаев Висий Рамазан.

Оратора дІахо ма йоца юкъ ала биографи: Р. В. Вазаев вина 1920 шера Ачхой - Мартана района Леонтово шета ахархочуа-селе дезале. Воккха ваьхара кинъ хьийенаб цо. 1950 шера дена парте член хи. Образовани — лаккхара. 1950 шера Грозненски мехкдаьтта институт йистейаккхай. 1961 шера — КПСС ЦК-ра лаккхера партийни школе. Укх тІехьаьрча хана кулгалдеча болхлоххамеча гІулакхаш тІа хинна. Парте Грозненски горкома инструкторалла, цйфте Заводской райкома секретаралла, Шаьла райкома хьалхарча секретаралла болх баьб. Республика моттигеча промышленноста Министерства, халкъа тІехьожама комитета керте лаьттина. 1969 шера дений хІандалла КПСС обкома шолагІа секретаралла болх бей вa Р. В. Вазаев.

Нов. Вазаева хьалъенхад ца Коммунистически партен советски халкъен тешаме вої хилар. Цо дикна гІулакха лаикха мах баьб Даьхено. Цун а «Знак почета» яха орден, «За освоение целинных и залежных земель», «За доблестный труд» яха медалаш, Ленински юбилейни медаль. РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиумен Нохч - ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумен Сийлен грамоташ еннай.

— 1957 шера дена вона сона Висий Рамазан, хьаъз А. Д. Катерманова, — со дог тийша ва Российски Федераце Лаккхехьарча Совете вай коллектива вхазя волла аккал цунах кургхилдарах.

Цул тІехьагІа къамаьлаш даьча совхоза кадрай отдела болхлочо М. Ю. Арсамирзоевас, завхоза М. Азмаловa, трактористо, совхоза комсомольски организаце секретара Ш. Тарамова, рабочкоме председатела Н. А. Мажидова, шурий - товарни ферме зоотехника М. Шанипова, доярка З. Ваусеас, керттарча агронома А. А. Мекшаева хьалльцар вон. Вазаева кандидатура.

Собране дакъе лацдараша массане а цхьа барт болаш соцам бир Вазаев Висий Рамазан № 881 йолча Урус - Мартана хоржамий округе гІолла РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидаталла оттаве.

Ишттa хержар хоржамашта хьалхарча совещане бахийта хибаеш а доверени нах а.

• • •

Вёла из кхаккхаьинначуа тІехьагІа РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла оттаваягволча шоай кандидата цІи яккхар дукха шоай кхуйе гулбелар Г. Ахриева цІерагІча Назрановски «Электроинструмент» завода болхлой, инженераш, техникаш, гІулакхера нах.

Хоржамашта хьалхара собранихье а йийьла, предприятие партбюро секретаре Н. К. Пашешиха къамаьл де дош лу механически цеха слесара А. Ахильгова.

— Вай мел доаха башха-дика толамаш, — аьлар цо, — вай дикагІа мел дола гІулакхаш а сатувсараш а Коммунистически партеца, Советски Іаьдала котолоша дувзадена да. Цулухье вийна массанена а сийрех, дагаш гІовдоахаш доле цІей да Советашкe кула хоржамаш. Халкъа дикагІа болча къонгий мехкарий цІерашт а йоахаш, вай цунаш кхы а дукхагІа чІоагІду шоай хьамеере Советски Іаьдал. Массанена дагардар айса оал моттига, вагахьа санна № 879 йолча Наьсарен хоржамий округе гІолла РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла хоржа кандидаталла оттаваре Нохч - ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатела новкъосте Оздоев ИсмаІалий Къурейша цІи яккхар.

Цул тІехьагІа депутаталла хоржа оттаеча кандидата биографи йовзийтар оратора, гулбеннараша. Ше Коммунистически партен советски халкъен тешаме вої хилар хьалъенхад нов. Оздоева. Шин берригa вахар дІаденнад ца вай Даьхен низ чІоагІбара. Дукха ха хьалагІа деза кулгалдеча балха тІа хиннад из. Парте Заводской райкома секретарь, моттигерча промышленноста министр хиннав.

Собране дакъе лаьцараша массане а цхьа барт болаш кошъесот Оздоев ИсмаІалий Къурейша № 879 йолча Наьсаран хоржамий округе гІолла РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидат оттаве соцам бир.

• • •

Салтин Надтеречни района «Знаменский» совхоза болхлой, гІулакхерча наьха юкъера собрани хилар. Гулбеннараша массава раьза а волаш цу округе гІолла депутаталла харжа кандидат оттавир КПСС Надтеречни райкома хьалхара секретарь Лопатин Петр Дмитриевич.

Нохч - ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа кандидатеш чІоагІбеш цу тайнара собранеш хилар района кхача йолча округе а. № 85 йолча Горагорски хоржамий округе гІолла депутаталла яхийта кандидаталла хержай «Новогорский» совхоза болхло Эзгиноева Мауле Яха, № 89 йолча Надтеречни хоржамий округе гІолла депутаталла харжа кандидаталла оттайир «Надтеречный» совхоза доярка Абдуева Муне Іайна, № 88 йолча Мекен-Юртовски хоржамий округе гІолла депутаталла харжа кандидат оттавир «Верхне - Наурский» совхоза тракторист Дударов Мумади Дамит, № 86 йолча Горагорски хоржамий округе гІолла депутаталла харжа кандидаталла чІоагІъяь «Горскнефть» НГДУ оператор Любиницева Валентина Александровна.

Цар кандидатураш хьаллоацаш цу дийнахье собранеш хилар района кхача боахамашка, учрежденишта.

№ 90 йолча Гамурзиевски округе гІолла Нохч-ГІалгІай республика Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттайир укказа «Назрановский» совхоза доярка Барахоева Элбазьний Лейла.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

1971 шера 5 мае Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совете деча хоржамашта йолча Центральни хоржамий комиссе шерра заседани хилар политически дешара ЦІагІа комиссе председатела нов. М. А. Мамаева председателах а деш.

Комиссе заседане дакъа лоацаш бар Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совете деча хоржамашта йолча округной хоржамий комиссей председателий заместителаш, секретараш, КПСС райкомийи горкомийи организационни отделий заведующеш, къахьегамхой депутатий районни городской Советий исполкомий секретараш, берригаш а 300 гаргга саг.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совете деча хоржамашта йолча округной хоржамий комиссей аргІанарча дехкарий хьакъехьа доклад бир Центральни хоржамий комиссе секретара нов. В. В. Варламшина.

Хоржамашта кийчо еш мйита дол дувнаш заседане къамаьлаш дир къахьегамхой депутатий Советий МалгІабика горисполкома (нов. Р. А. Черноос), Урус-Мартана райисполкома (нов. Л. Г. Мельникова), гор. Грозне Старопромысловски райисполкома (нов. В. В. Климова), Наурски райисполкома (нов. Е. С. Нырвеас) секретараша.

Къамаьлаш дераша хаам бир, цу моттигашка округной хоржамий комиссей составаш чІоагІъь хиларах, участкови хоржамий комиссешка виклаш оттабаь боалаш, харжархой спискаш нийсьеш латташ хиларах, агитпункташа шоай болх дІаболабаь хиларах.

Центральни хоржамий комиссе балхе юкъе дакъа лаьцар Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретара нов. Г. В. Салавиниа, парте областной комитета, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума бехктохкхачеча болхлоша.

9 МАЙ—КОТАЛОН ЦІЕЙ

ДАЬХЕ ЛОРАЕРИЙ БОККХА БЕХКТОКХАМ

П. РОТМИСТРОВ, бронетанкови бІуа Кертера маршал, Советски Союза Турпал

ХьалхагІа дІалхача хана вай Даьхено лайнача дерригача тІемашта юкъе эгара халагІен эгара къазагІен бар Сийлахь-боккха Дай-мехка тІом. Из вайна аьттув боацача хьаладша болабенна. ІалаьнатодІа воккхий виней тІадахийта дезаши дукха адам дувцар хилар. Цхьабакъа, цуй итогаша, цу тІем тІа советски халкъо къахкача сийлахьча котало, «Сийлахь - боккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу» яхача КПСС ЦК Тезисаш тІа белгал ма лаккхера, боккъонца дог теша а дем хьакхехар, социализм эшае, марксизма-ленинизма ихеташта тешаме, социалистически Даьхенна мутІахьа, ленински партена гонахьа кхотадена дола советски халкъ гора оттаде могаргдола низаш дуьнен тІа ца хилар.

Лостам тоаера дакъа Коммунистически партега хилара, наха юкъе цо беьча организаторски кхейно - кхетамен балхо Іалашдар советски халкъа цхьагІо моллхаш сахьа чІоагІъенга. тІамта бусбоинача кхаьчача из дар Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа вай исторически котало йоаккхалга вІаштІехьдаьккхар а.

МоастагІа эша а вень котало яккхай Коммунистически парте кулгалдеш болаш советски наха ленадцаь къонахчалцев. фронтен тылев а массане пхьэтарра турпалаш тойтар бакьа хилеш.

Фашистски ордашта юхa хІама тоэнага вІаштІехьдоаккхача хана Коммунистически парте кхоачашйора фашистски агрессора дукъьега къовсам лоаттабеча хана парте дерригa гІулакхаш тераэшара низам чІоагІбара, моастагІа эшаара гІулакха тІадерзадаьза дерадаш яьха В. И. Ленина укхавеш. Немецко - фашистски тІамахой эшаьрe советски халкъа низам чІоагІдарa программа оттайир парте.

Чуразахьча гитлеровий кхерама арригa кІоарга хьеллаш йолча директиваш партийни советски организацешка кхайкар парте Центральни Комитето Халкъа Комиссарий Совета 1941 шера 29 июне. Цу документа белгалдаккхар, гитлеровски Германеца тІем тІа Советски халкъа вахараши Іожалахи, Советски Союза халкъаш паргІата дахарах е лоала хІалъоттарах доле дош къовстадеш хилар. Парте Центральни Комитето Халкъа Комиссарий Советой партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеш дехкарийа йир беррига болх тІема гІулакхашта тІаберзабеш, вІаштІехьбаккха, берригача гІулакхашца фронте шол эшараш кхоачаш а деш.

ТІом хьале хьалхарча шерашке а бІуца болх бе коммунистий опытни кадраш хьожайир парте. ХІаьта гитлеровски Германи тайшача балхагІа вай Даьхенах дерачa хана парте, хьжа шевкий тІема литерандеш гражданский тІемаш шерашка а санна, шии ингагІа бола къонаш эскарег флотен бахийтар.

Кулгалдеча тІема гІулакхаш тІа хьожабир парте кхачеьбакхеин боккхий дентелаш, Центральни Комитета членеги кандидаташ ахам гаргга берага. Цул совгІа (ЦК членаш боацаш), Герзанкарча йилаинка, керттерча дакъе тІом болабеннача юкхе, балха вера союзни республикай компартей ЦК-ай, парте областной краевой комитетий 120 секретарь. Дуккхача партийни болхлоех партизански отрядий командираши комиссараши хилар. МобилизагІа а шоай мукъагІа а фронтовики мутІарашта юкъебахар дукха бІаьш эзараш коммунисташ.

Цу дерригача хІамашa ІалашІаьте чІоагІа чІоагІдир бІуна юкъера партийни влияни. Ши бІаьш ах бІаьш эзар хІана бай аьнна болча политболхлоша, кхо мьалхьи совгІа агитатораши политбІухоши дикагІа дола моралыо - тІема гІулакхаш хьекар вай тІемахошта, дог цІеначa советски патриотизмах кхебора уж тІем тІа латтача эскара кІезигделнача хана доадаьхийта дукха политбІухой, мутІарера цІе эскархой гІулакхаш тІа сихха хьаллаьбора завойийи ротийи политрукаш, командираш а бех.

Боккхача доархІаме бар хьалхашка дешта дехкар кхоачашдара тІаберзабаь бІуна юкъе беш хинна партийно - политически болх. Из бора вай тІемахой, шоай цІийн вахара на кходеш, гитлерошцех лата, Даьхено шоех тайна тІадаллача молагІча гІулакха тІа тІехьика дисциплинa кхоачашъе кийча хургболаш хьалкхебар дукха.

Парте Центральни Комитетой Халкъа Комиссарий Советой яьча решенега хьежа оборона комиссарирто, Шеча Эскара Керттерча политически управлене командирашка, политболхлошка, политорганашка, партийни организацешка 1941 шера 20 июле яьхийтача шоай директива тІа яздора: «ХІанз, цІаккха ца ийшача тайпара, чІоагІа эш котало яккхарца бола безам, изейно кхоталугга, болата дисциплина, дика вІаштІехьйина хулга. Даьхе ёкхарашен хийцарашцен, дега кІалдама э йоакхо ца хиларна а, зовзачарна, хабараш лувдаш нах унзарйоахарашна, дезертираша къахетам боцаш къовсам лоаттабелга, тІехьийна йоккха майрал, моастагІа эша а ваь котало яккхар дукха фувнагІа а ла кийча хулга, вог Іоотабалла йола советски даьттан чІегалг бахьан долаш юкхера цІей тІедам дегІа цара ІобаххагІа болча хана, шоай са ца кходеш лата хІара цІезкарзо, командир, политболхло кийча хулга».

Партена даргІех цо тІахьетам барахи лоацача хана бІарчча цхьа тІема дагерь а хинна дІаеттар мохк. ХІара тІемахочун, хІара советски саге вахара закон а хинна дІаеттар «Доллa хІама фронта, доллa хІама котало яккхара!» яха парте лозунг.

1942 шера гурале тІом болабеннача юкъьаннарча ханаца ниједиша дакха, чІоагІдолар Советски Союза Герзашцара Низаш, тІема керда гІулакхаш Іомадир цар. ТІема юкхьанцара, халагІа хиние ха тІехьашкахьа йисар, Шера наступательни тІом бе кийчгуш дар Ше Эскари Флоти.

Советски промышленностагара тІа-тІа дукхагІа танкаш, самолеташ, йоккхий топаш, автоматаш, кхийола тІема техника яйе балар вай тІемахой. Из вІаштІехьдаьккхар парте кулгалхоша чаккаьхача гІулакхаша: ерригa тІема промышленность мехка малхбалехьа дІа а йихье болх бе йолалийтар герга керда образеш кийчйир из хьадара лакха темпаш Іалашйир. Из вІаштІехьдаьккхар вай талерча турпал къахьегамхоша — котало яккхар дукха шоай деррига низаш дІатийнача болхло-

(Нетедоалар 2-ча. оагІо тІа).

МАШАРИ НЪАХЬЕГАМИ ЛОРАБЕШ

ГРОЗНЕРА ПРАГЕ КХАЧЧАЛЦА

Хаьа тlе яьлла кеара за 242 Уральски ловкан - стрелкови дивизи [illegible] 1941 шера Грозне [illegible] Праге кхаьчнера.

[illegible]

Лейтенанта Федяева взвод Дамгуз — Орун — Башн [illegible] 4200 метр лакха яр из моттиг. Эрсех, нохчех, гlалгlаех, азербайджанех, дагестанцех, казахех иштта кхин а къаьмнийн векалех латтар иза взвод. [illegible]

[illegible]

ЦУ ДЕНОШКА

[illegible]

Д. ГАЛАЕВ.

ДАЬХЕ ЛОРАЕРИЙ БОККХА БЕХКТОКХАМ

[illegible]

ДЕНАЛ ДОЛЧА РАЗВЕДЧИКА НОВКЪОСТИЙ

[illegible] Советски Союза Турпала Дмитрий Николаевич Медведева [illegible]

[illegible] Алексей Александровича сурташ. [illegible] Д. Н. Медведев [illegible]

Сурта тlа ва А. А. Иванов, отрядан хьалха хиннарг комиссаран полковникаца С. Т. Степановца цхьана латташ. [illegible]

В. АЛАЕВ.

ЦАI САННА МАССАВА А...

[illegible]

ГВАРДЕ КАПИТАН ШАИПОВ

[illegible]

1943 ш. 15 май.

ЛЕРГЙОАЦА ЦIИ

[illegible]

М. ШАХОВ.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СОВЕТСКИ ЭСКАРЕ ГIУЛАКХ ДЕШ ВА ВАЙ МЕХКАХО

[illegible]

К. ГАЛАЕВ.

«СЕРДАЛО»
2-гlа агl. 8 май, 1971 шу.

РЕСПУБЛИКА МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

Парте XXIV съезда шийн КПСС ЦК Отчетни доклада тIа КПСС ЦК Генеральни секретаран нох. Л. И. Брежнева цIьайойча областий, крайн торкам тIабераздир кьаьжкIаш хIаьэв лаьтташ бохьо йоалаш кIезигдалийта хилара. Из доги Нохч - ГIалгIайн республикана а доагIаш да.

Вай республика хьалашка лоацхIене хьаст ба хьажкIаш [illegible] хьалбаседехьарча районашта фу толар а алати хьайбашта [illegible] алсамдахара а. ХIаьта а, ухх тIеххьарча шерашка цу культуре ма йола теркo лаьгIъялийтай республикерча партийни, советски, юртбоахама органаша. Цу гIулакхо кIезигдаьд дIадуй лаьтташ, хоабалийтаб хьувкъам, кIезигдалийтад деррига доахкаш доха алати моша доакъари, хьайбий доакъарашка Iалашдара гIулакх толхадаьд.

13 апреле Нохч - ГIалгIай Министрий Совето дийцар «Республика колхозашкеи совхозашкеи хьажкIаш дукхагIа яхара де дезарий хьакъехьара» доги.

Белгалдаьккхар, юрта боахама Министерства, «Скотопром» треста, «Грозвино», «Консервплодоовош» объединеней вагIовгахьара тIаьхожам ца хиларахь доагIар дихаз дIалехаш ца хиларахи вайда а эшаш. МалгIабика, Наьсаре, Урус - Мартана, Шаьла, Сунженски районий кулгалхоша ухх тIеххьарча пхе шера йоахаш йола хьажкIаш дикка кIезигьалийта хилар.

5110 тоннагара 1660 тоннага кхоачаш кIезигьалийтай йоалаш йола хьажкIаш «Джалка» совхоза (директор нох. Алиев), «Гехи» совхозе (директор нох. Яхеев). — 2849 тоннагара 1119 тоннага кхоачаш, «Назрановский» совхозе (директор нох. Плиев) — 5825 тоннагара 2096 тоннага кхоачаш.

Дукхача боахамашка алатийна лаьрхIа тоьал дукхача лаьтташка дIайийна хьажкIаш шерре - шера йол е хьувкъам геттара лоха а болаш, доакъарийна лаьрхIа чуш.

Масала, хIара шера хьажкIаш дIаюача деррига лаьттаех пайда эцаш дерш 95 — 30 процент мара дац. Ачхой - Мартана районa совхозашка алат деккхара дIайийнача 1400 гектарах, алатийна чуйцараш 787 гектар мара яц. хIаьта Урус - Мартана районa боахамашка алатийна лаьрхIа 2500 гектарна тIа дIайийнача хьажкIех алатийна лаьрхIа йийтараш 1613 гектар мара яц, кIаьргаш 1937 гектар доатгьорийна йиш.

Геттара лоха ба хий деккача лаьттанашна алатийна лаьрхIа йоалача хьажкIий хьувкъам. Масала, Грозненски районa Ленина цIерагIча колхозе хий деккача лаьттай 250 гектарах хIара гектара тIара 14,7 центнер фуалъньхача хьажкIий хьаккхай. «Терский» совхозе — 254 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 9 центнер.

Ачхой - Мартане, Шаьла, Грозненски райисполкомашa шоай веделанешке йийша а яц. чIоагI а ьыш колхозийн совхозийн хий деккача лаьтташка юртбоахама культурай хьувкъам кхебарах йола заданеш.

Хьувкъам лоха хилари дIадуа лаьттош кIезигдалари бахьан долаш дукхача районашe, колхозашa, совхозашa укх массехк шера вIаштта кхоачашьяш пачхьалкхенга хьажкIаш йохкара йоалаш, сортовойн гибридни фу кийчдалга аьтгIдоах.

Цу гайнара хьал нийсделар вес-дубликански юртбоахама органаша, горрайисполкомаша, колхозийн совхозийн кулгалхошен специалисташен хьажкIий мах ца болга хIана а тIадаккханза хилара, квадратно - гнездовой спосоьгIа хьажкIаш дIаьалга телкадарна, хьажкIаш кхейол технологи зеала лелаелта, могийташ хилара хьажкIаш дIаюча лаьтташка кхоачамболлаш органически минеральни удобренеш тесилга, хий деккача лаьтташка дIайийнача хьажкIиита тоъал хий дехкилга Iалаш ца дара мара кхетаде йоли бахьан дац. Дукхача колхозашкеи совхозашкеи хьажкIаш цIеэраш хьадда ухха мах баь, звенонта дIадийнтьадда дукхагIа доладийна хьажкIий хьажи. ХьажкIаш кхеча механизаторий звеньашта довтIаш дола хьалаш хилийтаи кьахьегама оасарлe лакха йолаш кьахьегарах хьажкIий лакха хьувкъам кхебара тIаьйиа доакхараш кхоачашдаран.

ХIаьта, кьаьст - кьаьстачо белхаш хьалха латтара хьажкIаш делаерийн балха результатах хьахьокх лакха хьувкъам кхебe йиш хилар. Масала, 1969 шера Шаьла района Ленина цIерагIча колхозо хIара гектара тIара 44 центнер фуалъньхача хьажкIий лахкар, 1970 шера — 36,5 центнер; цу районерча «Автуринский» совхозо хIара гектара тIара 36 центнер фуалъньхача хьажкIий гулйир. «Джалка» совхозерча Садаев Бауде звенос 1970 шера хIара гектара тIа 56,1 центнер хьажкIаш кхейир. «Лермонтовский» совхозерча Матаев Берса звенос хIара гектара тIара 43 центнер фуалъньхача хьажкIий гулйир.

Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совето харцахьа лаьрхIаь республикерча колхозашкеи совхозашкеи хьажкIаш кхеира кулгалдеш юрта боахама Министерства, «Скотопром» треста, «Грозвино», «Консервплодоовош» объединенеша дедаш практика. доархIамегIара дехкаь а дIаь республиканския районийн юртбоахама органий, колхозийн совхозийн кулгалхоша а специалисташа а хьалхашка оттадир хьажкIаш дукхагIа йоахьлеги шар хьувкъам лаккбелган. алат дукхагIа даккхарин доакъарий база чIоагIьяран КПСС XXIV съездо баь сомам кхоачашбара кхоттерна хьалех цаI ца хилараш тарра.

Республика Министрий Совето юрта боахама Министерство, «Скотопром» трест, «Грозвино», «Консервплодоовош» производственни объединенеш, райисполкомаш, колхозийн совхозийн кулгалдей дехкаьийла баьб хьажкIаш кхеира дакъеой кхоачамбоашрам дIалехаш тIалерзалаь гIулакхаш сихха чакхдаха а хьажкIаш дIайийнача деропгача лаьттанга алатийи силосен лакха хьувкъам кхебелга Iалашде а.

«Сельхозтехника» республиканск объединени дехкарийла а оасар дохедеча машанлагаша, бустама хьашкаьаргаша, культиваторай урсашцен лапхашцен, колхозаш совхозаш кхоачам хьалал Iалашъе.

Министрий Совето районисполкомаш горисполкомаши дехкарийла чьй колхозашкеи совхозашкеи хий деккача лаьттаех пайда нийса ваарах дола доаш шин хеннахьа шоай заседанешка дукха а хьай деккача лаьтташка юртбоахама культурай хьувкъамах йола делaеш чIоагIье а.

Пятилетка хьалхарча шера къаьстта дика къахьегаш я «Чечингсельстрой» треста СМУ-4 Хрусталев Анатолий керте латта каменщикий бригада. Цо хIанз Грозне хьалдеш да 170 квартира хула цIа. Ер шу доладелча дикa баланая соргIа кхоачанбаь баьгаш 65 эзар сома маьла да. Къаьстта дика къахьегаш ба каменщикаш Н. Индраев, Д. Дошнароева, В. Климанчёва, А. Хрусталева, А. Ивашинов, А. Бабенко, кхы дукхахберан а.

СУРТА ТIА: А. Хрусталева (аьттехьарвар) кулгалду каменщикий бригада.

И. ПЛИЕВА сурт.

ЖА ДАХКАШ ЛААТТ

Наьсарен района «Октябра 40 шу» совхоза жа дахкаш лаьтт. Беррига а укх бIаьсти балха бенеш хинвар 1080 соргIа устагIа бар. Царех 1000 соргIа баьхаб. 1056 соргIа Iаахар баьб цар. Уладмlена да Iоахарий. Дахкача жа дикагIа кхаьб. Церна тIа силос, концентраташ, хьажкIий комбикорм. ХIара отарера жа 4—5 сакманa дийкъед. Iоахарашта дика гIулакх деш, шоай низ ало ца беш кьахьегаш ба жа Iуй а сакманщикаш а. Зоотехника Кошкоев Iаббеса цIенни йовх лакгIа болча жа Iуй а сакманщикий а. Царех ба жа Iуй Дербицев Абдрахьман, Гасарова Хьанифа, Ханхоев Абдрахьман, Оздоев Мусти, сакманщикаш Дербицева Хьава, комсомолистка Шорф Марам, кхьбараш а Дербицев Абдрахьманагара жа дахке дьалад. 584 жийно 630 соргIа Iаахар баьб. ЦаI ца къастайташ уж хьалхдедаш а воалл яз 600 Iаахар кхе а беш йола тIеххьара дIенгьоастабе доги денна кхьинр долча жа Iуво.

Цул дукха тIеххьа ца йоаш кьахьегаш я Гасарова Хьанифа а. Цунга ба 300 соргIа жий. Царех яккхел соргIа дарам даьхаш. Доги деннад. Хьанифас укх шера бIаь жийна тIеххьара 106 Iаахар кьовстаба, 3,1 килограмм тха дахха.

Б. ГАСАРОВ.

ПАРТИЙНИ ДЕШАРА ШУ ЧАКХДОАЛАШ.

Партийни дешара системера ер дешара шу къаьстта шийн тайпара нийсденнад. Шу дIадоладенначa юкъе ерригача звеньяшка Iомаяьй В. И. Ленина бIаь шу дизара хетталча торжественни собрание материалаш. 1971 — 1975 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабера пхе шера планах йолча Директивай проект арахдарца дувзаденна цун материалаш лерде кхаьй дешара плана тIа оттаьь ер тема Iомаяра: «Индустрехнически революци парте экономически политикех». Парте XXIV съезда болх йистебаларца цхьана нийсденнад дешара шу ше чакхдалар а. Цудухьа кхетадеш да, съезда материалаш юкъайнтен дIайовзийтилгеи партийни дешара системана юкъе ца доагIаш ниса йиш ца хиннаяте. Съезда болх чакх ма баьллачте а съезде документаш дIадовзийтара Iомадаран тIаерзийнр партийни Комитеташа партийни комсомольскии дешара система, пропаганда массови формаш. Пропагандистски балха юкъмоттиге дIаяттай КПСС ЦК Отчетни доклад, нийслагIча пятилетка Директиваш, съезда решенеш. Юкъъашарта политшколашка, марксизма - ленинизма лардий школашка, хIаьта ишта комсомольски кружокашка а XXIV съезда материалаш Iомаяра 3-гара 6-нега кхичьаша занити е лаьрхIад. ЛадугIарий уйле тIаерзаеш долча дешиита юкъе: «Дунен халкъашта юкъере СССР тIулакхаш. КПСС арахьара политически гIулакхаш», «ХIанзарча этапера парте экономически политика керттера дешаш», «Обществo социально - экономически дегIаьри парте дехкараш», «Парте дегIаьри парте чухьарча вахара хьалоша дешаш».

Съезда материалаш лекцешкеи семинарски занятешкеи Iомаю марксизма - ленинизма университете, цун филиалашка, партийни боахамех актива районна школашка, теоретически семинаращка. КПСС XXIV съезда юкъмоттигерча проблемаех лаьца лекцеш еш, беседаш ю.

«Съезда материалашкара хьайпача йоагIаш болча темашца дIакхоачавъю пропаганда массови формай дешара планаш.

КПСС XXIV съезда материалех лаьца занитеш е пропагандисташ кийчбар духьа парте горкомашеи райкомашеи пропагандистий семинараш шьй съездо хьалхашка оттаьча керттерча проблемаех лаьца. Цу балха дерриa доаккха новкъостал даьл КПСС обкома пропагандистски групп членаша. Цайдош хар парте XXIV съезда делегаташа дийца хIанаш. КПСС обкома политически дешара цIено моттигера материал юкъе а йохийташ кийчъаь методически разработкаш сихий пропагандисташта. Партийни комитетий ерригача библиотекашка парте съезда хетадаьча литература выставкаш оттаьй.

Съезда материалех лаьца занятеш яра практика хьахьокх, пропагандисташа аудитори, деша багIарий кийчои фоариш-тераIзбеш хьача уж пайдаьнагIа тулаш хилар. Дешара лакхерча звене не нийса хилар хьахьекхад дешара багIараша рефераташ кийчъяра система. Дешара шу, массаза а яхар но, теоретически семинарашка, марксизма ленинизма университете, партийни боахамех актива районни школашка чакхдоаккха оттаду мар Iомадеча общественни Iалма профило ма ххара йолча актуальни проблемаех лаьца теоретически конференцеш ярш.

Партийни дешара юкъерчех юкъарапарчен звеньяшка, комсомольски политически дешара системе занятеш ярш дешара шера итогаш ярш занятешка шийн башхалонаш я.

Цхьабола, из яле а е кьаше а йолча шийнй башхалонаш шеча бесса йе а. партийни комсомольски дешара ерригача системана, пропаганда массови формашта керттердар да вахарца дIастене бувзам лоаттабар. ЛоархIаме да ногавча темех хIара яр Iомаяре занеш цунах лаьца еча итогови занятешкен преемственность Iалашъяра, парте арахьарчен чурени политика, цун организационно - политически идеологически балха айда бувзам хилар хьахьокхар. Занятей керттерча дехкарех цаI сенах латт аьлча, из латт. КПСС шийн деррига гIулакхашка лоарлагIа ца йоалаш ленински илькагIа йодаш, ленински теоретически тIехьалепах но ког гIоргола еш хилар, шийн пачхьалкхеI дунен. хоакьашта юкьери авторитет, цун арахьарча политика дьттув балхе, экономически культурни дегIаахара. халкъа вахара хьал толдара оттаь планаш кхоачашдеш бух соцача хьаьчача болхо ма, ахархош, интеллигенце савхетаме, тIагIертта кьахьегарах, пачхьалкхен ерригача кадрех тийша хилар хьахьокхарад.

Съезда материалашта шерра пропаганда е а, уж кIоартта Iомае а еше хилара партийни комитетана хIанзчул дукха а дукхагIа организаторски хьинар тIадохийтанга дIадехаргда. Уж гIулакхаш илье моллагIа йола лоацача хана йолаш кампани а лаьрхIа дита йиш йолаш дац. Укхаза тераlадш дехa съезда материалашца бувзабенна беш бола пропагандистский хьехамех болх хадданза тIа-тIа шерагIа хIаьта хала хьалача бIаь хилар.

Цхьаькха лоархIаме дехкар а дицдалийта мегаргхой парте съезда материалаш Iомаяра болх вIаштIехьбоаккхача кеп. Дешара ерригa материал Iомаяле лоархIаме да партийни дешара системе деша багIараша партийни балха юкъе декъе лацарa. ХIанза съезда материалаш Iомаяро деша багIараша балача ваьй юкъe беш бола политически болх чIоагIбе беш. Шаккха ма хиннача тайпара лоархIаме да же хIана. Масала, республике а тIагIертта кийчо я хоржамашта. 13 июне хиргa Нохч - ГIалгIай АССР Лакхьарча Советеи кьахьегамхой депутатий моттигерча Советашкеи хоржамаш хул, хIаьта цу хьалхашка Iалаьинт- бокхачь лоархIаме да партийни дешара системе деша багIараша деш дола новкъостал. Выступленеш е аьа цар агитпункташка а, квартирашка а, цIагIарча лекторешка а, лоацца аьлча, харжархой мел болча моттигашка. ХIара харжархо дIакхетадe деза съезда материалий кIоаргача маIанах чулоацамахи, партийни организацеш новкъостал де деза парте съездо оттаь шерра программа кхоачашъе беррига кьахьегамхой сарцагIбехаран цу гIулакха цар низаш тIадерзадаран.

Съезда материалаш дIайовзийташ еча пропаганда новкъостал де деза нийсагIча пятилетка заданеш кхоачашъяра, керда резерваш хьагучалдара, кьахьегамхой хьинар айдара, партийни комсомольски организацей гIулакхаш тоадара. Ма лоархIаме да цу хьалашка кадрай экономически дешар шийна вIаштIехьдаккхар.

Цу гIуллакха дукха хIамаш даьд укх дешара шера. Аьлча кхоачам ба, аххa партийни дешара системе экономически теори Iомаераш шу хьалдагIарчул 3,6-зза дукхагIа хилар. Пропаганда массови формашка шерра лелаеш я доалдара ленински школаш. Цар чулоаш 25 эзар хIана бац аьнна бола нах. ХIаьта а экономически дешар вIаштIехьдаккхаргара дIадехараш дукха а дукхагIа да. КПСС обкома бюрос декхар оттадаьд — болх беш мел вола саг кхаь шера чухь экономически всеобуча юкъеоза. Цул маIан фуд аьлча, из да, кадрай экономически дешар хьадIадоагIача дешара шера деза йерда делаш вай хилар. ЧIоагIа лоархIаме да экономически дешар Iомаделга моттигерча материалах пайда эцарца, шоай предприяти, колхоз, совхоз дегIаьвзари перспектива дувзар.

Парте XXIV съезда решенеши материалаши дIайовзийтеш еча пропаганда новкъостал де деза коммунистий организаторски политически балхa боарам, пар идейно - теоретически кхетам лаьхбара, съезда решенеш кхоачашьяр, коммунизм хьалъяра декхараш кхоачашдар духьа лоаттабеча кьовсамера кьахьегамхой творчески инициатива айяра.

П. ЛАТЫШЕВ,

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пропаганди агитацеи отдела заведующий.

КЪАХЬЕГАМО СИЙ ДОАККХ

Денал долаш, кадай, ше ду хIама боккха безам тIабахийта хьалеш хул арен ихаша. Догlаша, маьлхо боча ца леливаь къаьна яххо.

Цу тайпарча нахах ва Сунженски района Кирова цIерагIча колхоза № 1 долча бахьадаарий бригадера механизатор Дежик Федор Трофимович. 1938 шера дехь трактористаьа болх беш хьaвоегIа из. Лекха говзал йолча цунна дика йовз лаьтта самалаш.

Пенсе ваха цуна кIезига ха йисалга хайча, хьаттар из:

— КIорлаь хьегва хьона трактор, кестта салаIо гIоргва хьо-м.

Сийда чьлар Федор Трофимовича юкь. Бегаш бу Iа йоахар сона хьетIахьежача цун дедденача бIаргаша. — ер иза таший хьона, мича хьорга из ер цагIа Iохайча. Лаьттанцара къаьстача тиш ма лургвай со сагат а денна. ТIаккха къамеьлаша чIоагI а дир во из.

— Сай кховзткъагIа шу да аьнна аз трактов ите тамаш я,— аьлар — цо, — кхийола новкъарле хиниа болх ца хуле.

Хов къаьнача ахархочоа парте, правительства механизаторий мел сийна йола керттера нах доарxI дукха лаьийгIад Федор Трофимовича парте XXIV съездашка; хIаьта ше йийтай, къаьстта дукха агитатораша. политинформатораш еча беседашка лаьийгIад. Дог гIоздоах межка хьоргва эргалоналаш, хIанзална боаха карагIдаьнача хIамаш. Къаьстта дошлаш ду, ер дукха из йоашлаш КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС тIаяйича соцамах. Ца механизаторий шоай балха дукхагIа беах тIебохийтаргба хIаьта кьонобарай дог оттаргда.

Цу соцам тIа оттадаь деxкар кхоачашде хIанзехьа оарцагIьяьнай цар колхоз. Трактористай кураш яха деша бахача кьоначa колхозникашта шоашта хьадовгIача стипендеш соргIа хIама лавар колхозо хIанзалца. ХIанз хIара бетта из стипенди доашаш шийн кассера кхы а 60 сом яхча тергда трактористa говзал Iомае мел вахача.

— ВIалла хишта а дий еитта дика хIама! — йоах цецвьачача Федор Трофимовича. — Дукха лыготаш ма йий ну соцамья тхона ешараш-м.

Цу гIулакхо дог гIоздаьккхача колхоза механизаторий [illegible] айденнад.

— Сайх эхь хет сона, — аьлар Федор Трофимовича. во йоля бе. Селхан ши норма кхоачашйир аз шхна боеккхача. тахан дика, деннд. ккх,а тIеххьа [illegible] со. Сиха а дика а кийчдё деза бахьадаараш дIайдув лаьтта.

Иштта фоай балхах дог деааш механизаторaш болхаяв колхозе хьалхара моттиг дIахецаш В. Золотовa кулгалдеча бригада барт тайначa коллективо. ХIара шера цо дика хьувгьаду бахьадаараш. заданеш кхоачашъю.

Боккха терхам тIабахийта ду ухаза бIаьстац балхаш. ВIалла ца хиннача тайпара белгалдаккха гIерт колхоза бахьадаараш лаладераш пятилетка хьалхара шу.

Сурта тIа: кхаьун дIае агрегат кийчьеш воалл механизатор Дежик Федор Трофимович.

М. ЗАНГИЕВА текстеи сурт.

Бахьадаарий совхозе

ХIара шера дегIабоагIаш ба № 3 йолча совхоза боахам.

Кхо отделени я цу совхозе. Бахьда, шера дикагIа йола отделени № 1 яр я. Цу отделено управляющий я Жерноноцкая Мария Павловна. Дика толамаш даьхад дIалахача юбилейни шера [illegible] гектар лаьттан тIара планах 16755 центнер бахьадаараш чуэца дезача пар чуйзир 20705 центнер. Иштта тIеххьхоачайир пар сом чуэцара план а.

Совхозе пхиь тракторни бригада я. Уж дIайийкъа я шийтта звенона.

Укх шера совхоза бохкхоша 90 гектара тIа бахьадараш кхеду. Царех 30 гектара тIа дIиоврга помидораш, 3 гектара тIа «дербентская» яха хьалха хьийоаьа кабуц.

347 гектара тIа я совхоза сомий бешамаш. Царех 150 гектар кьона беш я. Укх шера совхозо пачхьалкхенга ехкай 1000 килограмм гаргга мисторгаш. ХIана бахьадаараш лелдераш дийнача хIамаштa а оасарa а кхьеле [illegible]

[illegible]

Нахадаш бахьадаараш лелаераща шеиe дул агроном, коммунистически кьахьегама ударник Харитонова Лидия Васильевна. Цун хьалхлеша укхаза оттадаьд технологически карта. Ценга хьежжа кханик удобренеш тесс. Из я отделене парте XXIV-ча съезда материалаш Iомаеита вIаштIехьдаьккхар а. Дика юкъ из совхозе кулгалхоша. Массаза а раьза ва Харитоновай беседашта.

Б. ШАКРИЕВ.

КЕРДА ТОЛАМАШ ДОАХАРГДА

КПСС XXIV-ча съездо хьалхашка оттадаь дехкараш кхоачашдара кьовсам лоаттабеча Сунженски района промышленность, транспорта гIишлошьяча организацеи коллективаша дика кьахьегама толамаш доал пятилетка хьалхарча шера Укх шера хьалхарча квартале план хадал хьалха. 26 марта кхоачашйир цар Иштта тIеххкоачанзанко КПСС XXIV-ча съезда сийна тIайийна хиниа декхараш а.

Продукцена реализаци яра хьалхарча квартала план еррига района хьийцача 104 процент кхоачашъяьй. ТIайиача социалистически дехкарех планал соргIа реализаци е эцаш хинна продукци бIаь эзар сома маьха мара йоашача, планал соргIа реализаци яь продукци 700 эзар сома маьха я. Кьахьегама оасарле планагIа лаьрхIанча 5 процент лаккьенний. Районерча дукхагIйолча предприятеше толамца кхоачашду шоаш тIайийна социалистически дехкараш.

Масала, районерча предприятешта юкъе яьржача социалистически якье хьалха дагI сийдола мехкдьаттахой. Хьалхарча квартале планал соргIа 3 эзар тонн мехкдьаьтта даькха социалистически дехкараш тIайинадар. Уж дехкараш тIеххкоачаш а деш планал соргIа даьккха iаьржа доггув 3,5 эзар тонна тоъ хилаб, хIаьта планал соргIа ыхе газ — 300 эзар кубически метр я. Мехкдаьттен газен чоккарза хьалхарча кхаь бетта задани 101 процент кхоачашьяьй цар. тIаьхьа продукцена реализаци яра план — 103 процент.

Чоалханерча геологически хьалашка пачхьалкхен планаш тIайийна социалистически дехкараш кхоачашдир Карабулакски бурве толаха управление коллективо. ПлангIа тоне дехаш сийна бура 6100 метр мара яоачача пар техад 6133 метр бурва. Иштта дикa кьахьегаш чакхьаьккхар хьалхара квартал газ пакчйоахача пеха коллективо а. ТIеххдкья кьахьегама толамаш даьхад Ассински консервни заводо болхлоша. Дикка гIеххкоачанайир цар хьалхарча квартала план. хIаьта планагIа лаьрхIанчул соргIа арахайнар 700 эзар консервни банка. Продукцена реализаци яра задани 105 процент кхоачашйир. Кьахьегама оасарле лаккьяра план 36 процент тIеххкоачашьяьй. хIаьта соакка хьалхарча квартале хиннач 38 процент дакхьенный из укх шера ду юкъа. Арахецача продукцига дIабода мах 11 процент лохбаьб. хIаьта дIадахача шера хьалхарча квартале хиннача дуа 51 процент лохбениб арахецача продукцена дIабода мах укх шера цу юкъа.

Иштта дика кьахьейтаз укх шера хьалхарча квартале Сунженска керттерча масловзавода, зайбыткомбината, лесоромхоза, автотранспортни предприяти, «Чечингвострой». ПМК-7, кхы дукхача предприятей коллективаша.

Дукхачи предприятей коллективаша оргийзадеш толамца кхоачашйир пачхьалкхен план йоллагIча квартала чотах дукха продукция эр а хечеш. Уж кьахьегама темпаш кхы тIа даякьеш кьахьегаш бу района предприятей, организацеи болхлой. Тха районе хьалхашка латта дехкараш дика кхоачашдеш хилара белгалваьлчa да электромонтер А. Н. Федоренко, оператор А. М. Махмичев, вокхагIйола оператор А. В. Семинихин, лаборант нох. Самойленко, бурвалеттар И. Черепов, лаборантка В. Славоская, Сунженски АТП шофер Муртазов, механик Каверин, консерви цеха йоккхагIйола мастер О. Бекетова, Р. Киреева, Р. Зубова, Л. Газиреева, кхы дукхаа бараш.

Цхьабакьда, дика толамаш дика дале а цхьалола кхоачаш боацараш нийсду района промышленни, транспортни гIишлошьяча организацеи балха тIа. ТIайийна социалистически дехкараш кхоачашдийзар монтажни гIишлошьяча управление (нач. Д. Униев), автотранспортни предприяте (нач. А. Мирошниченко), спецСМУ коллективо (нач. Мельников), ремстройучасткa коллективо (нач. Ф. Парасильтов).

Цу цIерах яьхача предприятей, организацей кулгалхоша, партийни организацеша оарцагIаьхаш шоай коллективаша тIайийна социалистически дехкараш хадал хьалха кхоачашдара. хIаьта ремонтно - строительни участкa кулгалхой вIаштIехьдаьннадац кхьеттале квартала план кхоачашъяйта а. Районерча 34 предприятей коллективех из пхьа предприятe кхьадегиe мара йийсаш хьалхара квартала план кхоачаш да еш. Цун керттера бахьан за производственни кьахьегамен дисциплина чIоагIьяра гIулакх шига эсала лелаш хилар. ЙоагI-йоагIача хьэраш дIайийкьаь ца хилар. Дукха балха ха дехьа йоаю цу предприятешкa болхлошта эшаш дола культурнобытовой хьалаш доашаш да. Уж а кхы а бахьанаш нийсйолаш кьаст-кьаста дIа-юха бухбаьм хьашагу болхлой.

Цу предприяте къаьстта ю латт Iалаш лардa тIа кьахьегам вIаштIехьбаккхара гIулакх. Болхлошта прогрессивно - премиальни алани телара формаш производственна кьахьакхахьаш. Машанехa механизмаш, хьажа пайда эцаш дукхагIйола балхаш кулгашца ду. Цу тайпара кхоачамбоацараш нийслу межколхозни гIишлошьяча управление, лесопромхозе, кхычахь.

Цу вай цIераш яьхача предприятей кулгалхой, партийни, профсоюзни организацей керттера дехкараш да уж лакхе белгаладаьха кхоачамбоацараш сихха дIадайар, оасаре болхлоша кьахьегаргдола хьоаш Iалашдар. Болхлошта юкъе беча массово-политически балха боарам лаккхбеза, хIаранена шийн профессиa дукхагIа евзийола гIулакх де деза, болхлой вахара, культурно-бытови, производственни хьалаш товдара дешаш тераь е еза. Берригача болхлошка тIагIертта кьахьегийта деза пахадаш производства экономически эффективность лаккхьяра, кьахьегама оасарле лаккхьяра, Iалашнеи тIехникаеи карагIийнаараш произволстваа юкъехьяра, арахецача продукцeга дIабода мах лох а беш цун дикал лаккхьяра.

Коллективно творчески кьахьегадола гIулакх вIаштIехьдаккхара дика дийьбе беза специалисташ, предприятешка йолаш а перспективни планаш. Цар тIа белгалдаьккхда да Берригача болхлошка дешийтар. Из боля миштa лел хьожаш пахадлаш гIахьожам лоаттабе беза партийни организацеша.

Болхлошта юкъера КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашьяра йола социалистически яхь шерагIа йоижже еш. Цу яхье дукхагIа нах юкъеоза беза, мар пахадаш бувзам лоаттабе беза творческа кьа я хьегаш технически прогресс еча пахадаш, тIагIертта чьовсам лоаттабе беза кхоабараш хьурматдараш арахецача продукцe дикал лаккхьяраш кьахьегаш бола новаторашка рационализаторашка дукхагIа хилийтара.

9-ча пятилетка шерра социалистически яхь дIайоаллай пхе шера план хадал хьалха кхоачашьяра. Яхье башнарий лозунг я «Пхе шера план — хадал хьалха». Цу духьа укх шера [illegible] 7-ча ноябре кхоачашьяра гIерта, хьала еза массане а уйлаш. Цу юкъе оза беза инженераш, техникаш, балха тIа хьалха даттараш, рационализатораш, изобретателаш. ДукхагIа тешам бола беза творчески кьахьегамий кьонача специалистех. Производство дегIайоалавола доккха дакьа лаца йиш я Iилман-технически обществаш, изобретателий рационализаторий общества, новаторий совета, кьонача специалистий советаш, общественни конструкторски бюрос, кхычар. Цахадхаш гIахьожам лоаттабе беза технико - экономически советий болх мишта лел хьожаш.

Партийни организацеш дехкарийла а кхомбаран хьурматдаран массанега тIагIертта кьахьегийта, предприяте экономика кIоаргагIа йовзийта, экономически знаней боаран лаккбе, цу балха тIа дакьа лоацараш дукхагIа хилийта. СССР халкъа боахам 1971—1975 шерашка дегIабоалабаре КПСС XXIV-ча съездо хьалхашка оттаьв дехкараш дIадоахьийта доза массанехь а. [illegible]

[illegible] КПСС XXIV-ча съезда хьалхашка оттаьв дехкараш [illegible] план 25-ча декабре кхоачашъю а еш планал соргIа реализацеи е дехI 250 эзар сома маьла продукцена. Арахецача продукцига дIабода мах лохбарах, планагIа лаьрхIачул соргIа продукцене реализаци ярах, пачхьалкхена планал соргIа бе дехIа пайда 100 эзар сом да. КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъяра, иштта керда социалистически дехкараш тIа а цIадеш, ленина цIерагIа ерждаш латт районa предприятей коллективаша юкъе социалистически яхь.

М. БЕКОВ,

КПСС Сунженски района промышленно - транспортни отдела заведующий.

Толамашка гlа боах

Къаьстта дика, хьанар айдена къахьег ухх шера Грозненски электромеханически завода болхлоша. Партийнин профсоюзнин организацеша дерригга а ду болх лой уйлаш КПСС XXIV съезда решенеш предприятена хьалхахь ю латта декхараш дезза кхоачашдара тlаерзаяра, социалистически яхь шерра йоаржаяра. Цу духхьа даьхха да доаха толамаш. Масала, кийчача продукцеца реализаци яра бIь бетта задани 108 процент кхоачашъяьй. Планагlа йоагIачул совгIа реализаци ехь продукци 167 эзар сома мaьха я. Цехашта юкъе яьржача яхье цьалхара моттиг лелаю Коржов Леонид Михайлович керте латтача литейни цеха коллективо.

О. МАТВЕЕВА,
электромеханически завода плановой отдела начальник.

Деза совгlат деннараш

Республикерча гlишлошъерий хьашташ дизза кхоачашдара къовсам а лоаттабеш ухх шера гlайна социалистически декхараш тlеххкоачашдеш хьайоагlа Грозненски № 2 йолча гlишлон-материалий комбинат. Продукцена реализаци яра бIь бетта плани 108 процент кхоачашъяьй цо, планал совгlа гlишлон-организацешка дlаанхьяйта продукци 121 эзар сома маьха я. Товарни продукци арахецара задани а 104,6 процент кхоачашъяьй комбината болхлоша. БIь бетта заданел совгlа арахийца кирпичаш, битумни хьакхт, кхийола гlишлон материалаш 92 эзар сома маьха я. Иштта дика къахьегаш толамаш даьхарах комбината коллективана еннай Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг РСФСР Промстрой материалий министерства шоллагlа премии. Къаьстта дика къахьегарца белгальъяьлла я Г. И. Калинин, Л. И. Богомаз керта латтача цехий коллективаш.

В. КОСТОЕВ.

Нохч-ГIалгIай химзавода цехашта а участкашта а юкъе социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlа М. Парегулгова кулгалду басараш арахеца цех. Кварталa план декхарех 28-ча марте кхоачашъе лийрхlача 20 марте кхоачаш а яь планал совгlа 143 эзар сома маьха продукци арахийцай цул коллективо.

Апрела ялх дийнахьара план 110 процент кхоачашъяьй, 58 тонн басар арахийцад цар.

ХЬУВКЪАЕРГЬЯ ХЬАЖКlАШ

Хьажкlаш дикагlа хьувкъайтара тlаьхьаш хьажкlаш лелерий республикански Совещане бaь тlаьхьехам дог вевзи ханна къоабалбин «Лермонтовский» совхоза къахьегамхоша. Ийсалагlа пятилетка хьалхарча шера совхоза механизаторaша хьажкlаш лелаергья 900 гектара тlа. Планагlа уж хьалххера къоастаде деза лаьтта 870 гектар мара дацар.

Ухх деноша совхоза механизаторaша кхашка араьхай хьажкlаш дlахоеш йола селкаш тlехьа йола тракторaш. Бlаьстан бlайхача маьхо дlоахаьча лаьтта нийсача мугlарех дужаш латт эгара дикагlача кондиснега дlахоечадаь хьажкlий фу. Эггара хьалха хьажкlаш дlае волавелар республике цlи хеза вола механизатор Матаев Берса. Дlадахача шера цун звенос лeладеш 140 гектар хьежкlий цха дар. Iалашторовaш ве хилара дукха халокаш хьалхашка уггаше а планагlа 30 центнер яха езача цо хьар хlара гектара тlара 40 центнер фуалгаьха хьажкlаш.

Ухх шера Матаева звенос дерриш бlаь гектарех хlаранe тlара уж кlезигагlа ца яха. Денна дош кхоачашдеш Iаьлад да Берса. Цудуххьа дlаяахача гуразьа деза ва ца ухх шера хьувкъаьма дарх йолдаш. Хьалхе зиба лаьохlа аьхар лаьтта. Эшшача боарамагlа техаш минерални удобренеш, вешта аьлча хlара гектара тlа йиъ-йиъ центнер суперфосфатни шишша центнер калийни тухи. Цул совгlа кхай тlа тессар дукха ширдаьнна кхо. Хьажкlий хьувкъам лаккха хургхилара бола тешам ба лаьтта цамцадеткхара гуразь цкъан бlаьстан юкъе шивеш а кулитвации, лаьттанна тlуьнах соцнара уреша а ницагlа а хьаз макхаш. Бальцах хlана тlайоаш уддача цуь участкана бlаралиьна-ча кхетам хааа дан лаьтан да хьинан йолаш волга.

Балха цха дийнахь оргига участов хlае дерхl звеньевойс. Из а да йоаххача доархlаме гlулакх. Пофика говзал йолча механизаторша Матаев Берсагара хьоахам а эцаш дика нийчаьла шоай кхаш кхача звенона а. Вlашей дукха гаьна доацаш дика Матаев Берсан, Гериханов Iаьлийн, Ильясов, Сайнаев, Бучаев, Шакlиев кхай. Шоашта ца хоо ниьта, эшшешь кийчъоастая деха болх кхимбоне механизаторaш Берса волга. Хов нарна вокхо ая аргдоакъита.

Хьажкlаш дlахоеш денна йола задане 120 — 130 процент кхоачашью царех хlаране. Агрономаа деча тохкамех хьажкlий кхадратан нийсе я, бoарамга хьежжа кlоарган йолаш дуж фу а. — Хьажкlаш дlайийна дааьча сиха лакха боаккхаргба цехa цаначlагlоллa, йоах механизаторaша. — Цул тlехьагlа уж лаьттагlара хьалкъелача цlаьха а боаккхаргба. Цо торо хуьйтаргья уж сихагlа дегlаякхийта. Кlеззига хьажкlаш лакхъелча культиваци ергья. Тlаккха оасарах цlена хургда кхаш. Парте XXIV-ча съезде Л. И. Брежнева яьча докладa тlа а, цу съезда Директиваш тlа а къаьста белгалдаьх хьажкlаш дlахоеш дола лаьттан совдаза а хlара гектара тlара хьувкъам алсамбаккха а безаьта.

Цу гlулакха хьинар ца кходе дош ду хьажкlаш лелaераша.

Г. ХАЛАЕВ.

Говза аппаратчица хиларна йозаш я коммунистически къахьегаме цlи лелаю цу цеха болхло Беснукаева Бани. Сменин норма 115 процент кхоачашъеш къахьег цо.
СУРТА ТIА: аппаратчица Беснукаева Бани.

Н. Пляева сурт.

ПАЙДАНЕ КЕРДАДАР

«Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни заводе цlесто листех бура яха хьал порошок а этташ пластинкаш йолдар. Шолха къахьега ца дезаш цо гlулакх аттача дийхьар технически отдела йоаккхагlа йолча инженера Колесникова Антонина Михайловнас. «Резецнийта чlоагlача сплава пластинкин тlалоттаяра порошок» яха кердадар балха юкъедоаладаьд цо. Хlаьа цlастах хьаяь порошок а вен цlастах хьакъастачa отходех бизза пайда эбу. Из хиита ду аьлча, лакха частота йолча токана лаьрххlача порошока припоне тlалеттаю пластинкаш. 45 процент цlаста порошока, 45 процент аьлча бурех, 10 процент ворвастa латарнех кийтъаь йолча лаьрххlача порошка припоне боах аттача а боаккхаш шера 429 сом пайда бу производствана.

Н. САЙФУТДИНОВА,
«Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни завода технически информаце бюро инженер.

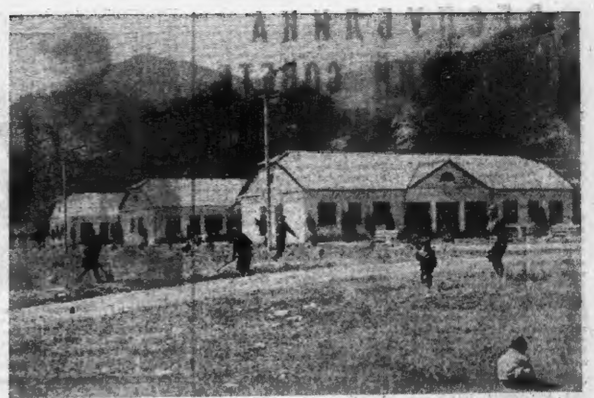

Хоаача, массаза Эса йисте дlалахача шера хьаь а яь дlаlехар межкаьтта доахарий салаlара Цlенна лаьрхlа тlехдина кийчъаь кхо корпус. Хlара корпус цlена а, керда ай хапара мебель оттаьд.

Хlаьз салаlа боагlа межкаьттахой тlаьза кийчо еш ба салаlара Цlен болхлой. Хlара кlирагlа шоаттей кlирана денош Галашкара кердай салаlара Шlагlа нергlатта хо хlаяхь йиш хургьа г. Грозни Сунженски районан межкаьттахой.

СУРТА ТIА: салаlа боагlа нах тlаьза кийчаш да салаlара цlа.

С. Хакиева сурт.

Тахани кхоанеи хургlда

8 МАЙ

В. И. Ленина цlерагlа майда. 17.00. Тематически музыкальни концерт (грамзапись). 19.00. Химиций культура Цlен духовой оркестра концерт. 20.30. Документальни кинофильмаш хьокх.

С. М. Кирова цlерагlа культуран салойн парк. 15.00. Дукха нах гулду майда. Ловзараш, хахараш, аттракционаш. 18.00. Музыкальни эстрада. Пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 18.30. Кинолекторий. Фашистски Германи эша а яь советски халкъо сийлахь-йоккха котало яьккха 26 шу дизар яха лекци. 19.30. Зелени театр. МВД клуба художественни самодеятельноста концерт.

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 14.00. Культура Цlен парк. Заводской районе школий юнармейций парад. 16.00. Тlера зал. «Цlе зал» яха клуб. Дайнеке тlема ветеранашца вlашагlкхетар. 18.00. Духовой оркестра концерт. 19.00. В. И. Ленина цlерагlча культура Дворецa художественни самодеятельноста коллективаша цхьана оттаду концерт. 20.00. Халхарий сайре.

Химиций культура Дворец. 15.00. «Цунна тlера нах, цхьан минута хьалгlоетта!».

«Красный молот» завода культура Цlа. 17.00. Аккхаро фильм «Машар ларабеш» яха устни журнал.

Пролетбата цlерагlа культура Цlа. 18.00. Лекци. Советски халкъа сийлахь-йоккха турпалал. Тематически кино хьокхар. 20.00. Кагирхоша салоlа сайре.

Хлебокомбината клуб. 17.00. Обзор-беседе «Сийлахь-хоккхача гlулакхий оагlош».

Просвещене болхлой республикански Цlа. 18.00. «Дlахаха лезоп хатчух парна» яха тематически сайре.

НГНИЗ клуб. 16.00. № 15 йолча берий музыкальни школа цlейна хетаьдь концерт. 17.00. «Сийлахь-йоккха са Даьде» яха кинофестиваль. «Сибарегlеюо карабицараш» яха фильм.

9 МАЙ

В. И. Ленина цlерагlа майда. 17.00. Тематически музыкальни концерт (грамзапись). 18.00. Просвещене болхлой республикански Цlен хоровой коллектива концерт. 19.00. В. И. Ленина цlерагlча культура Цlен духовой оркестра концерт. 20.30. Документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова цlерагlа культуран салойн парк. Фашистски Германи эша а яь советски халкъо котало яьккха 26 шу дизара хетадь цlай. 10.00. Юнармейций парад. 12.00. 18.00. Дукха нах гулду майда. Ловзараш, хахараш. 18.00. Музыкальни эстрада. Грозненски гарнизона духовой оркестра концерт.

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 12.00. «Доттагlа — са гитара» яха тематически музыкальни утренник. 17.00. Духовой оркестра концерт. 18.00. Зелени театр. «Пачхьалкхен доархlамера» яха халкъа драматически театра спектакль. 20.00. Халхарий сайре.

Химиций культура Дворец. 18.00. Котaлон денна хетадь дола цlай.

Н. К. Крупская цlерагlа культура Дворец. Котaлон денна хетадь дукхахча цаьха сакъердамеш. 10.00. «Къона ленинец» яха кинотеатр хьадийлaла. 12.00. Котaлон денна хетадь берий утренник. 18.00. Котaлой денна хетадь салоlа сайре. Художественни самодеятельноста доккха концерт.

Пролетбата цlерагlа культура Цlа. Котaлон денна хетабь дукхахча цаьха сакъердам. 10.00. «Хьона, дог цlена эрсий салте» яха берий утренник. 12.00. Хьадийлахь «Пионер» яха кинотеатр. 17.00. «Концерте 100 000 номер» яха художественни фильм хьокх. 20.00. Цlейна хетаь бал.

«Красный молот» завода культура Цlа. 17.00. Берий художественни самодеятельноста концерт.

НГНИЗ клуб. 16.00. В. И. Ленина цlерагlча культура Цlен эстрадни оркестра концерт.

Хлебокомбината клуб. 15.00. «Сийлахь-йоккха котало» яха тематически кино хьокх.

Гlишлошъераша эшар lалашду

КПСС XXIV съезда решенеша дог гlоаладьккхача Грозненски № 1 йолча гlишлон-материалаш арахецача комбината коллективо цlаккха ца хиннача тайпара хьинар айдена къахьег пятилеткa хьалхарча шера. БIь бетта заданел совгlа цо реализаци яь продукци 21 эзар сом мах болаш я, хlаьта планагlа лаьрхlачул совгlа арахийца гlишлон материалаш 23 эзар сома маьха я. Арахецача продукцега дlабоде мах лохбарах ухх шера пачхьалкхена кхоаьд 15 эзар сом. Къахьегама оасарле лакхъяра задани 2 процент тlеххкоачашъяьй. Хьинаре къахьег ухх шера Н. П. Черникова, Г. В. Бородина кулгалдеча цехий коллективаша.

З. РАДЧЕНКОВА,
Грозненски № 1 йолча гlишлон-материалий комбината плановой отдела начальник.

КНИЖНИ ЛОТЕРЕЯ

РСФСР Министрий Совето 1966 шера 12 марта ше баьча сопамца мукъабеннай Ерригроссийски книжни лотерея арахецa. Из арайоах книжки, изобразительни, филателистски, кхийола кепайоазон продукци бехача нахa юкъе шерра дlайоавийтари дlайоаржаяра духа.

Массазара Ерригроссийски книжни лотерей цхьа арахецаш 3 миллион сома маьха хул. Хlара билета мах 25 кепиг ба. Кхаж боагlараш цкъара арахийцача билетий маьхах 4,5 миллион сома маьха дараш да, вешта аьлча — дерригача арахийцача билетех 90 процент дараш. Книжни лотерей хlара кхоалагlа доле билет кхаж боагlаш да.

Массаза Ерригроссийски книжни лотерей дlаоаржаеш я Книготорга, роспотребсоюза. Военторга еррига тикашна киоскаш.

Массазарча Ерригроссийски книжни лотерей кхаж бенача билетех хоттlар (брошюраша, альбомаша, дешарен гойтарех пособеша, гоцашта юкъе доаххача картинкаша, репродукцеша, эстампаша, открыткаша, коллекцеши маркаша, маркаш тlалеттача классераша, открыткаш юкъе деххача альбомаша, кхыча товараша) дlател лотерейни билеташ доккхаш йолча тикашен киоскаш. Вена кхаж бlарча а цхьалолча даькъе а ахчица хуъна бокъо яц.

Нагахьа санна кхаж бена лотерейни билет доаш волчо дlалерждача книжка е кхыча товарий мах билета бенача кхажал тlех хуле харара ахча дlатlаlу. Лотерейни билетёх бена кхаж дlадоашш я билета тlа белгалъяь ха чакхъяьлцa. Из ха чакхъяьнначул тlехьагlа билеташ пайдана дац.

Ерригроссийски книжни лотерей билеташ эца!

Н. ЛУПОРЕВ,
«Книготорг» бова директор.

СПОРТ

БЕЛОВ—ГОРОДА ЧЕМПИОН

Вай города дикагlа вола кхоалкъе итт шахматист хинцца вола 1971 шерарча шахматни чемпионате дакъа лоацош. Швейцарски системагlа хоевaш хиннача хlара шахматисто итт-итт парти ловзайна. Хьалхара иш тур чакхъяьннача хана цхьайтта гоа ваьшшие очко долаш Цхьабаккъде турнир юкъеккаьччача хана еррига турашка котaло яьккха шахматист яах мал висаьзар. Цо хьахьокх чел дира чоовсам доаттабаьб шахматисташа котaло яьккхаре.

Хьагlакхаьчар тlеххьара иттлагlа тур. Из тур долахлалехьa котaлонга дог доахилга йола шахматист кхие вар: В. Гаращенко, В. Белов, В. Гвоздецкий, А. Мардасов, В. Колодяжный. Бакъда иттлагlча туро кхоастадар еррига а. Керттера парти доезаеш Белова чакхор Белозеров, Мордасова — Мелькумянц, Колодяжне — Пашинов, Гвоздецке — Гаращенко. Коэффициент тlех хиларо таблицага хьежача шиггa моттигаш дlаеийцар шахматисташа турнире: города чемпиона цlи яьккхар Белов Валерe («Электроприбор» завода керттерча конструктора). ДСО «Труд» клуба шахматиста цхьоалагlа разряд я. Итт партe лоезайича цlс очко яьккхар цо. Шоллагlча моттиге ва котармолец Мардасов Александр. Цун 8 очко я, хlаьта кхоалагlча моттиге — цхьоалагlча разрядагlа лоезе В. Гвоздецкий (7,5 очко).

Маlача маьха турнире дакъа лоацаш кхо бо! а яр. Царна юкъе дикагlа толам баьккхар № 14 йолча школа дешархочо Т. Хачатурова. Кхаь партех котaло яьккхар цо, кхаь партех цхьакхa а кот ца воалаш лайзар.

В. ЖУК-ТРИППОЛИТОВ.

Социализма мехкашка

СИГАЛА «ДЕЛЬФИНАШИ» «ГОРИНИ»

Тайп-тайпарча маркех йола шеарх ах эзари совгlа самолет ахьийтай ухх тlеххьарча пхе шера чехословацки авиационни промышленноста хунеи 30 мехка. Дуьнен рынке чlоагlа хоаттеш я ейга самолеташ, цудуххьа 1971—1975 шерашка ЧССР авиационни промышленноста производства боарам 70 процент гарга лакхлургба.

Дунен рынке «Дельфин» яхар санна йола спортивно-учебни реактивни самолет, пилоташ lомабераш спортивни выступленеш ара лаьрхlа йола йоккха йоаца винтовой «Злин» яха машинаш дукха кхухьийт ЧССР а.

БАЛОТОНЕРА ПИОНЕРСКИ ГОРОД

БУДАПЕШТ. Балатон яхача lам тlа еш гlишлонаш саг ценноазаккхергвад lа. «Венгерски форда» 200 километр куза берда йист санаторeш, салоlа цlенаш, лагераш, кемпингаш, хачин поселкаш тlайолаш я. Цхьабаккъда хlанз укхаза хьаьхе йолайр санна йола гlишло цlаккха а хинаш укхаза. Зинка яхача поселка юкъе хоачa моттиге хьалъеш я пионерски город. Хургйолча берий города сурт хlанзе а къаьгга туш да. Хlарaнр 120 сага лаьрхlа йола эттара хьалхара иил чубехара йола йиь эзари хlанзехьe урагlъяхай. Хlана ца хиндаш ах километр йlаьхьенай дина тоаль пляж. Цlараш хьелла мара ца езаш кийча я пионерски клуб. Кердача пристане отта йиш йолаш да lам чу лела кемаш. Пионерски города шей машиницаьа станци хургья. Цо хьалра чоопдаьх 500 эзар форинт.

КОЗЛОДУЯ КЕРДА СИЙ

СОФИЯ. Йолаеннача иккагlча пятилетка дунайски города Козлодуйна керда сий лахьаргда — Болгаре атомни энергетика сий. Укхаза Iаьггара хьалъеш латт мехкен Балкански ах гlайрен тlен эггара хьалхара атомни электростанци. Гlишло хьаьъю Советий мехко технически новкъостал а деш.

1975 шера 880 эзар киловатт хулеча цхий йизача кошностагlа болх беш хургья электростанци. Хlара шера лелага Козлодуера кхоачаргьа 3000 миллион киловатт-сахьат электроэнерги, вешта 1981 шера сиригача Болгаре йоаккхаш хинар миесал. Це йина кулийтарга хlара шера 700 эзар тонн кlор кхобе.

КАИРЕРА ПЕРЕГОВОРАШ

КАИР, 6 май. (ТАСС). Таха укхаза дlахо йир ОАР-а премьер-министра заместителa, кхыча мехкашарча гlулакхий министра Махьмуд Риадаи США пачхьалкхен секретара У. Роджерса юкъера переговораш.

ОАР-а кхыча мехкашарча гlулакхий министерстве вигало бьа ца хоамах египетски оагlон инициативагlа хийнас 1967 шера июнь бетта израильски агрессийолаялехьа хиннаад лоазон тlа доаккхаш израильски эскар тlеэьшна лаккхар хьелаш хиларца лупзаенна вола дешаш. Гаргарча Малхбоалерча кхьарча хьалеи Суэцки канала чу дунен хьалкъаьшта юкъера немаш лелаита цхьадоладарен кешай чьакбеьхьа дlахо а загабулаш хилар.

Американски, оагlоно укхаза хьача пресс-конференце США госдепартамента официальни вивалас Р. Макклоске Гаргарча Малхбоалера чуула дlаяккхарa хьакхь цхьаккха а керда предложенеш еннайий У. Роджерса дьный, шийна аьлча хаттара, сиецa дьиц жов лелар.

Доазол дехьара

ЭГГАРА ЧIОАГIАГIА ГIОРДАЬННА ДОШ

МАДРАС. (АПН). «Эрсий» яха дош тlа-тlа дукхагlа хlаьлатнаш латт Инде къулбехьенгахьа. «Эрсий электростанци» вал город Невалерча (штат Талалнаду) Инде энергетически гигантех цхьаннех. «Эрсий» медицински завод» яьнна цlи тиллай Хайдарабаде бахача цааа синтетически медикаменташ еза шоай заводах. Халдяза болат доаладу завод хьалъеш латтача Архоамае хаттал оаш из нийчи — вlдае отгаогга сaт «Эрсий» яха дош дlагlатохаа — нодлегlча кlаьнко а хьахьокхаргба цакъ.

Баьъдаз аьача уж предприятеш хьальеча дакъа лоацаш эрсий хинна ца lеш, Советски Союзе лахача кийча кхамех бола вихалаш а хишаб. Хlаьта а укхаза шийта лоархlаш за цаь советски ван хдий хlамах эрсий оал.

«Эрсий ферма» оал Алаошнски районерча (штат Керала) кердача йоакхача пачхьалкхен фу лаладеча имений а. Из 4800 гектар целинни лаьтташ дlалоаеаш а дута, шибеза, кокосий, кхьдарий дикагlа доаа совташ хьедергзолаш а я.

Целинни лаьттий хьалхара бlаьш гектараш ухх шера сакхаргья. Хlаьц гота йолаьра хийчо еш латт. Центральни магистралaша фермa юхзлятйтай башха — дикача наьчьаша. Алараш ахача хина а пуьях хьадеттачча хишта а тlагlолла шерен чlоагlен итташ тlаьш теккад.

Шоашка хьежаш ха йоаийтаж «эрсий машинаша» а — кхоалена хlал оттавй чархаш тlерен гусеничи 16 трактор, бульдозераш, йол гулъю, кульаш тlадуетта машинаш, боквоица кийчьаь яат цlенду, дуьла, кхыйола техника, автомастерскеш. Советски юртбоахама машиний керда парте кхачарга хьежаш ба. Каетта ай жеххара укхаза боагlаргба советски специалисташ. Моттигерча аьархошта цаа дlахойтаргда цу техникага фу дулургда.

— Тха ферма хьальеча тхова Советски правительства машинашеи специалисташеи деш долa новкъостал, — аьлар штата юрта боахама министра Н. К. Балакришнанa, — хlанзарча кхара голамагlчарех цаl ца хургхилара бола тешам ба.

Цудуххьа со дог тейша ва. — аьлар дlахо министра, — цу ферма тхьацига юртбоахама продукци яьара хьакъе керда зама хьалларгхилараx.

Г. КОВАЛЕВ.

МАШАРА ТIЕХЬАРЧА КЪОВСАМХОЙ ПОХОД

ВАШИНГТОН, 6 май. ТАСС-а корр. В. Чукссева хьатойт: Капитолий селхан юкъе а чуерзаь хьаьар Къулбехьен — Малхбузен Азера США агресси геттара чекка дlайаккхарi вигара американски эскар хьалаккхара хьадехара мехка лакхехьарча законодательни органа эдачча хьалхашка гулбеннача машара тlехьа латтараша.

Викалий палата шера лагlаш хьаддизар эзараш болча нах, «Машар геттара чехка!» цхьатарра цlоагlа а тетташ Из дуккхача нах яь эвlаlара выступленеш бохаара lаьдаа тlадоаттадир укхаза вашингтонски полице дерригга визаш.

lурре дена капитолена хьалашкарча баь тlа хьагулбала болабелар бlаьш боле нах. Цlаьхха хьаьннача митайге гулбеннараша цхьа барт а болаш дешени йир конгресса поход е аьнна. Нах кукхагlа хьа не гулду митинг хиннача моттиге автомашинаш тlа, автобусий тlа, мотоциклераш тlа а, багlаш тlа-тlа дукхагlа хьатlаух полицейски подразделенеш. Демонстранташ тротуараш тlа дlатlехьашка бахе тlерт «порядка страшаш», бакъда уж ца хилаш йолча колоннаца хьадда капитолена тlабоах.

Керд-керда демонстранташ хьатlаух капитолена хьалхашкарча майдане. Наха тlа ха «Оаха машар хьабех!» «Мукъалийта Анджела Дэвис» а беррига политически лийцабоаллараш а!» яхаш язаь плакаташ.

«Дагабоагlий шачча Кент!» яхаш шьагарра цlоагlарч дертт гулбеннараша. Хоеш маьарра, шу хьалха Кенте кхамал гаарие эскаро тоеш вийтар моттигерча университета студентий массара, тlена духьаьлaрча демонстраценa. Дукхача конгрессменаша дакъа а лоацаш цlаьхха дlайолаьу митинг. Гулбеннараша чlоагlа гlоараш а тетташ митинг вlашагlтехараша lодеш дlадахача шера Париже американски къаман студенчески ассоциацен Къулбехьен а Къилбаседен а Вьетнама студентий викалашен оттадаь «Халкъа машара договор». Договора тlа боах Индокитаера тlом геттара сиха совабе беза, дерригга американски эскар арадаккха деза, вьетнамски халкъа шиенй кхал ше къоастае бокъо яла еза.

ХАОТТАМ

Тахан республике гlолаш Грозне хунцалуш моргаш а йолаш, йоечан а йолаш, малхбоалехьара чlоагlа мух а хьекхаш, республике гlолаш 20—25, Грозне 22—24 градус йlоахал а йолаш дар хила тарлу. Кхоанен доашен хуьцалуш моргаш а йолаш, дукхагlча даькъе йоечан а йолаш, хьешайолча моттигашка доккха доалаш, малхбоалехьара гlахьа мух а хьекхаш. Фагара температура буйсашка 8—13, денош ка 20—25 градус йlайха а йолаш ха хургья.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладугlа

РАДИО
8 май

6.30 — Юрера ладар (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненски рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Серло» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.20 — Къона (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 13.15 — Передачий программа. 13.20 — «Вай нечна тlоала музыкальни никъ бар» яха передача. 16.05 — Хьона дагадоагlий новкъост (эрсий меттала). 16.20 — Котaлон денна хетаь передача (гlалгlай меттала). 16.40 — Нохч-гlалгlай патриотически иллеш (гlалгlай меттала). 17.00 — Москва. 19.30 — «Шийлачи глобус» яха радиовыпуск. 20.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9.05 — Массанена йола гимнастика. 9.30 — Кердадараш. 9.45 — Берашта. Сахьо сердал тел. 10.15 — «Хьалхара концерт» музыкальни телевидиении фильм. 10.45 — «Ухаттlехь». Iилман-популярни программа. 11.15 — Телевизиони халкъа университет. Культура факультет. 12.00 — Музыкальни политра яха фильм-концерт. 13.00 — Кино дезаш бераш «Освобождение» яха кинoэпопей. Шоллагlа передача. 13.45 — «Вцимание, сучнамы» яха художественни фильм. 15.05 — Абедевский «Байнасий цlестеs сийле хийла». 15.45 — Интервидени «Къонал эфире я». Охьа хьевший тlаза 17.20 — Поэзанхочун Смирнова выступленеш. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Дунен валкъашта юкъера обозрени. (гlалгlай меттала). 18.30 — Документальни фильм. 18.45 — Даьхи биелан тlом бахьаш вола концерт (нохчий меттала). 19.20 — Дунен валкъашта юкъера панорама. 19.50 — «Юха боагlаш никъ бац» яха телевизиони художественни дукхасерийни фильм. (шоллагlа сери). 21.00 — «Ха», информационни программа. 21.30 — Останкинора дезача дин сайре.

РАДИО
9 май

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.17 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.24 — «Серло» газета обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.40 — Къона тlехье (нохчий меттала). 8.00 — Москва. 8.15 — Передачий программа. 8.25 — Шайна дукхаезача лакарий концерт. 9.00 — Москва. 13.45 — Передачий программа. 15.50 — «Котaлон салют» яха радиокомпозици (нохчий меттала). 16.10 — Массанаьа дика нах ба. 16.25 — Кlиранайнанаьра музыкальни программа. 17.00 — Радиокомпозици (гlалгlай меттала). [illegible] — Советски Эскара оlуьвй ансамблин оттадаь концерт. (нохчий меттала). 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9.05 — Бераша йола lуйранна гимнастика. 9.16 — Кердадараш. 9.30 — Дешархоша «Гуьрал това сахьат». 10.00 — «Ленка яха» телевизиони фильм. 10.30 — «Шойза». «Берашта. берех (нохчий меттала). 11.00 — Музыкальни киоск. Передача дlаьху Белиева. 11.30 — Тхьан котaлон Ди да. Фашистски Германи эшаь Советски халкъо котaло яьккха 26 шу дизаре хетаю. 12.15 — «Салтечун да» яха художественни фильм. 13.15 — «Шун котaло лертlолаш яц. 14.35 — «Май бутт бар» яха художественни фильм. 16.25 — Сийлахь-боккхча Даймехка тlемн доакъашхошта хетадаь концерт. 17.00 — Центральни телевидене передача. 17.10 — «Юха боагlаш никъ бац» яха телевизиони художественни дукхасерийни фильм. (кхоалагlа сери). 18.15 — Ветеранаш. 18.15 — Фашизмца тlом бен бейнараш сийлени дагалоаш. Минут ца тулаш юкъ яккхар. 19.10 — «Ха». Информационни программа. 19.30 — Концерт. 22.00 — «Эзиле ваттег» яха телевизиони художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, (11 3-гlа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; кехаший отделан бухгалтерен — 2-00-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцен проспект, 7/34.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-00-71.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ06105. Заказ № 4538.